
IRAK'TA IŞİD'DEN SONRASI 'BAĞIMSIZLIK' TARTIŞILIYOR

24.04.2017

Vanda Haber (22 Nisan 2017)

Karar'ın haberine göre IŞİD, 2015 yılının ortalarında Irak topraklarının yaklaşık yüzde 40'ını kontrol ediyordu.

Irak ordusunun açıklamasına göre, nisan ayı itibariyle bu oran yüzde 7'nin altına düştü. Bağdat hükümeti, ABD öncülüğündeki uluslararası koalisyonun desteğiyle kaybettiği toprakların büyük kısmını geri alırken, Erbil merkezli Irak Kürt Bölgesel Yönetimi (IKBY) de bu süreçten karlı çıktı.

-IKBY TOPRAK GENİŞLETTİ

Kerkük, Sincar, Mahmur, Hamdaniye gibi bölgeleri ele geçiren IKBY, topraklarını yaklaşık 30 bin kilometrekare genişletti. Bu dönemde Erbil'in, bağımsızlık talebini daha yüksek sesle dile getirmeye başladığı görüldü.

-BARZANİ'DEN BAĞIMSIZLIK MESAJI

IKBY Başkanı Mesud Barzani, geçen hafta Saddam Hüseyin döneminde 180 bin kişinin katledildiği Enfal Operasyonu'nun yıldönümünde yaptığı konuşmada, Enfal'in tekrarlanmamasının tek güvencesinin bağımsızlık olduğunu söyledi. Son iki gün içinde yaşanan gelişmelerse Bağdat yönetiminin ve Batılı ülkelerin IKBY'nin bağımsızlığına bakışını özetler nitelikteydi.

-ALMANYA'DAN DESTEK

IŞİD'le mücadele kapsamında Peşmerge güçlerine askeri yardımda bulunan Almanya'da Dışişleri Bakanı Sigmar Gabriel, dün Erbil'de IKBY Başkanı Mesud Barzani ve Başbakan Neçirvan Barzani ile bir araya geldi. Görüşmenin ana gündemini IŞİD'in Irak topraklarından temizlenmesinden sonrası'nın oluşturduğu belirtildi. Görüşmeden sonra düzenlenen ortak basın toplantısında Mesud Barzani, bağımsızlık referandumu kararı aldıklarını bildirdi, oylama tarihinin belirlenmesi ve gerekli hazırlıkların yapılması için bir komisyonun oluşturulacağını söyledi. Bağdat başta olmak üzere gerekli taraflarla diyalog halinde olacaklarını belirten Barzani, Doğrudan şiddete başvuracağız diye bir şey yok. Aksine barış ve diyalog yolunu seçiyoruz dedi.

Almanya Dışişleri Bakanı Gabriel ise sözlerine IKBY'nin IŞİD'e karşı verdiği mücadeleyi överek başladı. IŞİD'in Avrupa için de tehdit olduğunu söyleyen Gabriel, Peşmerge'yi korumak, Almanya'yı korumaktır dedi. Bağımsızlık konusunda da değerlendirmede bulunan Gabriel, bunun iç mesele olduğunu ve Bağdat ile Erbil arasında çözülmesi gerektiğini söyledi. Gabriel, Kürdistan Bölgesi'nin bu konuda verdiği kararın, meselenin en doğru çözümü' olacağını söyledi.

ÖNCE SAVAŞI BİTİRELİM'

Irak Başbakanı Haydar İbadi, IKBY'nin bağımsızlık referandumu düzenlemeye hakkı olduğunu, ancak henüz bunun için doğru zamanın gelmediğini söyledi:

Tutkulara ve heveslere burnumu sokmak istemiyorum. Bazılarının, kendileri için küçük bir devlet kurma hevesi var. Kendi devletlerini kurmak, Kürt kardeşlerimizin hakkıdır ve kimsenin onları bundan vazgeçirmeye hakkı yoktur.

Buna karşın İbadi, bağımsızlık referandumunun şu anda düzenlenmesinin doğru olmadığını savundu. Iraklı lider, buna gerekçe olarak IŞİD'le savaşın devam etmesini, bölgenin durumunun referanduma müsait olmamasını ve bazı komşu ülkelerin' IKBY'nin bağımsızlığını kendi ulusal güvenlikleri için tehdit olarak görmesini öne sürdü. Gerçekçi olmalıyız, aksi takdirde çekişmelere hapsoluruz diyen İbadi, zamanlama konusunda İran'daki Kürt bölgesinde 1946'da kurulan, ancak varlığını bir yıldan az sürdürebilen Mahabad Kürt Cumhuriyeti'ni örnek gösterdi. Ayrıca bağımsızlık referandumunun şu an yapılmasına karşı olan birçok Kürt siyasetçinin de bulunduğunu söyleyen İbadi, konunun siyasi amaçlar için kullanıldığını' öne sürdü.

İbadi, daha önce de Kürtlerin devlet kurma hakkını tanıdığını belirten açıklamalarda bulunmuştu. Saddam Hüseyin döneminde ülkedeki Şii muhalefetin önemli isimlerinden biri olan İbadi, Kürt gruplara da yakınlığıyla biliniyor.

İLK DEVLET DIŞI' ONAY

ABD Dışişleri Bakanlığı, Peşmerge güçleri için Irak'a 295.6 milyon dolarlık silah satışını onayladığını açıkladı. Bakanlık, Irak'ın talebi üzerine Peşmerge'ye ait iki piyade ve iki topçu tugayı için gerçekleştirilecek silah satışına ilişkin yazılı açıklama yaptı. Satışın toplam değerinin 295.6 milyon dolar olduğu belirtilen açıklamada, Irak hükümetinin Peşmerge'ye ait gerekli malzemelerin tamamlanması için talepte bulunduğu belirtildi. Açıklamada, Bu piyade ve topçu tugayları Irak Kürt Bölgesel Yönetimi (IKBY) Peşmerge Bakanlığı altında, merkezi hükümetle birlikte çalışacaktır ifadesine yer verildi. Amerikan medyasına yansıyan haberlerde, Pentagon'un ilk kez devlet dışı bir oluşuma silah satışını onayladığına dikkat çekildi.

PETROL VE SU MÜCADELESİ

Irak'ın petrol üretiminin yüzde 40'ı tartışmalı bölgelerin başında gelen Kerkük'te gerçekleşiyor. Burada 5 önemli petrol kuyusu var. Kerkük'ün yanı sıra Musul'un Şeyhan ilçesinde de petrol çıkarılıyor. Musul'un Mahmur ve Sincar ilçesinde ise petrol arama çalışmaları devam ediyor. Zengin petrol yataklarının yanı sıra Musul ovasına hayat veren Dicle Nehri'nin bir kısmı da tartışmalı bölgelerden geçiyor. Bu nehir sayesinde verimli topraklara sahip Musul ovasında buğday, pamuk, patates gibi birçok ürün ekiliyor, ayrıca son dönemlerde bölgede seracılık da yapılıyor.

10 YILLIK SINIR ÇEKİŞMESİ YENİDEN CANLANDI

Bağdat ile Erbil arasındaki tartışmalı bölgeler' konusu, IKBY'nin IŞİD'le mücadele sürecinde sınırlarını genişletmesi ve bağımsızlık taleplerinin yükselmesiyle yeniden gündeme geldi. Irak'ın 2005 anayasasında, IKBY'nin sınırları içinde olduğunu iddia ettiği ancak nüfusunun çoğunluğunu Arap ve Türkmenlerin oluşturduğu tartışmalı bölgeler'in statüsünün belirlenmesiyle ilgili yol haritası çizilmişti. Anayasanın 140'ıncı maddesine göre, söz konusu bölgelerde 2007 sonuna kadar önce nüfus sayımı, ardından referandum yapılması kararlaştırılmış, ancak bu konuda somut bir gelişme yaşanmamıştı. IŞİD'in 2014'te Musul başta olmak üzere birçok bölgeyi ele geçirmesinin

ardından, Peşmerge güçleri güvenlik zaafından doğan fırsatı değerlendirerek tartışmalı bölgelerde kontrolü sağlamaya başlamıştı. Halihazırda bu bölgelerin yüzde 95'inin kontrolü IKBY'de bulunuyor. Irak merkezi hükümeti ile IKBY'nın bugünkü mevcut resmi sınırları arasında kalan Diyala, Salahaddin, Kerkük ve Musul vilayetleri sorunlu bölgeler arasında yer alıyor.

Şİİ KOALİSYONU: TEK TARAFLI OLUR

IKBY Başkanı Mesud Barzani'nin açıklamasına, Irak parlamentosunda çoğunluğu oluşturan Şii koalisyonu Ulusal İttifak'tan tepki geldi. Başbakan İbadi'nin Dava Partisi'nin de dahil olduğu grubun lideri Ammar Hakim, Reuters ajansına yaptığı açıklamada, Erbil yönetiminin IŞİD yenildikten sonra bağımsızlık referandumu yapma planlarına karşı olduklarını söyledi. Referandum gerçekleştirilirse tek taraflı olur diyen Hakim, bu durumda ne yapacaklarına ilişkin soruya ise Diyalogda ısrarcıyız. Sınırların kanla çizilmesinin dünyada hiçbir ülkede başarılı olmadığını ve Irak için de iyi sonuçları olmayacağını düşünüyoruz yanıtını verdi. Geçen haftalarda Kerkük'teki resmi binalara IKBY bayrağı çekilmesinin ardından yaşanan krize de değinen Hakim, Erbil yönetimini petrol zengini bölgeleri ilhak etmemesi' konusunda uyardı.

Kaynak/Source: